

**Teoria i Anàlisi de la Ràdio****2014/2015**

Codi: 103049

Crèdits: 6

| Titulació                       | Tipus | Curs | Semestre |
|---------------------------------|-------|------|----------|
| 2501928 Comunicació Audiovisual | OT    | 0    | 0        |

**Professor de contacte**

Nom: Armand Balsebre Torroja

Correu electrònic: Armand.Balsebre@uab.cat

**Utilització de llengües**

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

**Prerequisits**

Aquesta assignatura no té prerequisits específics. És una continuïtat dels coneixements, competències i habilitats adquirides a Història de la ràdio i la televisió (segon) i Programació en ràdio i televisió (tercer), en relació també amb Gèneres radiofònics (quart). Les sessions s'imparteixen indistintament en català i castellà, però la llengua vehicular majoritària és el català.

**Objectius**

Aquesta assignatura forma part de la matèria Història i Estètica de la Comunicació Audiovisual, la qual es desenvolupa al llarg del segon, tercer i quart curs del Grau. Es tracta d'una matèria formada per vuit assignatures, l'objectiu principal de les quals és proporcionar coneixements específics sobre l'estètica i la dimensió històrica i expressiva dels mitjans de la Comunicació Audiovisual.

En el cas concret de Teoria i Anàlisi de la Ràdio es vol formar l'estudiant en un nivell superior de la dimensió estètica, expressiva i comunicativa de la Ràdio, amb les pautes teòriques necessàries per aprofundir en els valors específics de la Ràdio com a mitjà d'expressió i comunicació, en relació amb la resta de mitjans audiovisuals i les arts sonores. A partir de l'audició i anàlisi de diferents programes de ràdio proposats pel professor, a manera de models representatius i unitats didàctiques autònomes, l'assignatura fa un recorregut transversal per diferents períodes de la història de la ràdio i per diferents formats, gèneres i propostes expressives, cercant un ús integral de la ràdio com a mitjà de difusió, comunicació i expressió.

**Competències**

- Aplicar el pensament científic amb rigor.
- Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
- Contextualitzar els mitjans audiovisuals i la seva estètica des d'una dimensió històrica.
- Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
- Demostrar consciència ètica i empatia amb l'entorn.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar l'esperit crític i autocrític.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
- Diferenciar les principals teories de la disciplina, els seus camps i les elaboracions conceptuals, així com el seu valor per a la pràctica professional.
- Divulgar els coneixements i les innovacions de l'àrea

- Gestionar el temps de manera adequada.

## Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar el pensament científic amb rigor.
2. Aplicar els principis teòrics a l'anàlisi dels processos audiovisuals.
3. Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
4. Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
5. Demostrar consciència ètica i empatia amb l'entorn.
6. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
7. Desenvolupar l'esperit crític i autocrític.
8. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
9. Divulgar els coneixements i innovacions de l'àrea.
10. Gestionar el temps de manera adequada.
11. Identificar els fenòmens i plantejar els problemes teòrics relatius a la comunicació audiovisual.
12. Identificar les interaccions entre la història, l'estètica i la comunicació audiovisual.

## Continguts

- 1.- LA SUBVERSIÓ DE GÈNERES. CAS "LA GUERRA DELS MONS".
- 2.- LA FUSIÓ DE GÈNERES. CAS "TAXI KEY".
- 3.- LA DIMENSIÓ REALISTA DEL TEMPS RADIOFÒNIC. CAS "LA SENTENCIA SE CUMPLIRÁ A LAS 12".
- 4.- LA DIMENSIÓ RADIOFÒNICA DE L'ESPAI REAL. LES RETRANSMISSIONS (1).
- 5.- LA DIMENSIÓ ESPECTACULAR DEL "DIRECTE". LES RETRANSMISSIONS (2).
- 6.- LES GRAN VEUS DE LA HISTÒRIA DE LA RÀDIO (I). LES VEUS DE LA FICCIÓ.
- 7.- LES GRAN VEUS DE LA HISTÒRIA DE LA RÀDIO (II). LES VEUS DE LA COMUNICACIÓ I L'ENTRETENIMENT.
- 8.- ESTRATÈGIES EXPRESSIVES DE L'HUMOR.
- 9.- ESTRATÈGIES EXPRESSIVES DE LES EMISSIONS MUSICALS.
- 10.- ESTRATÈGIES EXPRESSIVES DE LES TERTÚLIES.

## Metodologia

L'assignatura incorpora al nou àmbit formatiu sobre la teoria i l'anàlisi del mitjà radiofònic els coneixements previs adquirits per l'estudiant a les assignatures sobre llenguatge radiofònic, història i programació de la ràdio i la televisió. Els continguts teòrics de les lliçons magistrals porten el pes principal de la conceptualització de l'assignatura. Les lliçons magistrals tindran una durada de dues hores i es duran a terme en una aula dels Laboratoris. Durant aquestes sessions es procedirà a l'audició i anàlisi dels programes de ràdio escollits pel professor com unitats didàctiques de referència. Les sessions dels seminaris tindran una durada de 60 minuts, amb participació dels estudiants a la discussió sobre dels conceptes teòrics exposats a les classes teòriques. El temps que l'estudiant dedicarà a la preparació dels exercicis escrits sobre el contingut dels seminaris s'adscriu al temps de treball autònom que correspon a aquesta assignatura, conjuntament amb les lectures i audicions complementàries proposades pel professor.

Els alumnes tindran publicat setmanalment al Campus Virtual l'esquema i planificació de les lliçons i exercicis a realitzar.

## Activitats formatives

| Títol                                     | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge              |
|-------------------------------------------|-------|------|---------------------------------------|
| Tipus: Dirigides                          |       |      |                                       |
| Classes magistrals                        | 30    | 1,2  | 1, 2, 5, 7, 11, 12                    |
| Seminaris                                 | 15    | 0,6  | 1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12       |
| Tipus: Supervisades                       |       |      |                                       |
| Activitats d'avaluació                    | 7,5   | 0,3  | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 |
| Tutories                                  | 7,5   | 0,3  | 2, 3, 4, 6, 10, 11, 12                |
| Tipus: Autònomes                          |       |      |                                       |
| Lectures, audicions, preparació exercicis | 82,5  | 3,3  | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 |

## Avaluació

### Avaluació

El sistema d'avaluació continuada està integrat per dos elements diferenciats: una fitxa tècnica de cadascuna de les audicions analitzades a les classes teòriques i discutides als seminaris, i un treball final d'anàlisi d'un programa escollit per l'estudiant. Cadascun d'aquests dos elements s'ha d'aprovar amb un mínim de 5 punts sobre 10 per a superar l'assignatura. El pes d'aquests dos elements és el següent:

- a) Exercici teòric: 30%
- b) Treball final d'anàlisi d'un programa: 70%

Els criteris d'avaluació estan directament relacionats amb els resultats d'aprenentatge. La qualificació final de l'estudiant vindrà principalment determinada pel treball final. Les qualificacions obtingudes a les fitxes tècniques identifiquen el nivell de progressió i qualitat del treball de l'estudiant, però només representen el 30% de la nota final.

### Activitats de reavaluació

Les darreres tres setmanes del curs es dedicaran a activitats de reavaluació, a les quals es podran acollir els estudiants que compleixin la següent condició: que hagin obtingut una nota entre 3 i 4,9 als exercicis previs sobre les fitxes tècniques d'audició i al treball final. En cap cas es podrà optar a la reavaluació per pujar nota.

Les característiques d'aquesta prova de reavaluació seran puntualment comunicades.

## Activitats d'avaluació

| Títol                                 | Pes | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge              |
|---------------------------------------|-----|-------|------|---------------------------------------|
| Exercici teòric                       | 30% | 2,25  | 0,09 | 2, 3, 4, 6, 7, 8, 10, 11, 12          |
| Treball final d'anàlisi d'un programa | 70% | 5,25  | 0,21 | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 |

## Bibliografia

### BÀSICA:

ARNHEIM, RUDOLF: Estética radiofónica. Gustavo Gili, Barcelona, 1980.

ALCALDE, JESÚS: Música y Comunicación, Fragua, Madrid, 2007.

BALSEBRE, ARMAND: La invasión marciana de Welles o la perfecta verosimilitud de la ficción radiofónica, Cuadernos El Público, nº 37, Madrid, 1988.

BALSEBRE, ARMAND: Historia de la Radio en España. Volumen I (1874-1939), Cátedra, Madrid, 2001.

BALSEBRE, ARMAND: Historia de la Radio en España. Volumen II (1839-1985), Cátedra, Madrid, 2002.

BALSEBRE, ARMAND: El lenguaje radiofónico, Cátedra, Madrid, 2007 (5ª edición).

BERRY, CICELY: La voz y el actor, Alba, Barcelona, 2006.

BUSTOS, INÉS (ed.): La Voz. La técnica y la expresión, Paidotribo, Badalona, 2007 (2ª edición)

CAGE, JOHN: Silence, Wesleyan University Press, Middletown (Connecticut), 1961.

DÍAZ, LORENZO: Luis del Olmo. Protagonista, Planeta, Barcelona, 1999.

GADDA, CARLO EMILIO: L'Art d'Écrire pour la Radio, Les Belles Lettres, Paris, 1993.

GINZO, JUANA Y RODRÍGUEZ OLIVARES, LUIS: Mis días de radio. La España de los 50 a través de las ondas, Temas de Hoy, Madrid, 2004.

KOCH, HOWARD: La emisión del Pánico, Centro de Creación Experimental-Facultad de Bellas Artes, Cuenca, 2002.

MARTÍN, CARMELO: Iñaki Gabilondo. Ciudadano en Gran Vía, El País-Aguilar, Madrid, 1998.

NIETO, JOSÉ: Música para la imagen. La influencia secreta, SGAE, Madrid, 1996.

RODRÍGUEZ BRAVO, ÁNGEL: La dimensión sonora del lenguaje audiovisual, Paidós, Barcelona, 1998.

SCHAFER, R. MURRAY: The Soundscape, Destiny Books, Rochester (Vermont), 1994.

### COMPLEMENTÀRIA:

BLANCH, MARGARITA y LÁZARO, PATRICIA: Aula de locución, Cátedra, Madrid, 2010.

FUZELLIER, ETIENNE: Le langage radiophonique, IDHEC, Paris, 1965.

GUTIÉRREZ, MARÍA Y PERONA JUANJO: Teoría y técnica del lenguaje radiofónico, Bosch, Barcelona, 2002.

JAMEUX, DOMINIQUE: Radio, Fayard, Paris, 2009.

JULLIER, LAURENT: El sonido en el cine, Paidós, Barcelona, 2007.

LACK, RUSSELL: La música en el cine, Cátedra, Madrid, 1999.

LAVANDIER, YVES: La dramaturgia. Los mecanismos del relato: cine, teatro, ópera, radio, televisión, cómic, Ediciones Internacionales Universitarias, Madrid, 2003.

SCHAEFFER, PIERRE: Traité des objets musicaux, Seuil, Paris, 1966.